

Kommittémotion

Motion till riksdagen 2015/16:3050

av Anders W Jonsson m.fl. (C)

Äldre frågor

Förslag till riksdagsbeslut

1. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att landets alla kommuner bör kunna garantera valfrihet inom äldreomsorgen och tillkännager detta för regeringen.
2. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att se över möjligheten att införa en rätt för äldre att bestämma över innehållet i sin omsorg och tillkännager detta för regeringen.
3. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att se över möjligheten att införa en äldreboendegaranti för personer över 85 år och tillkännager detta för regeringen.
4. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att uppdra åt Socialstyrelsen och Folkhälsomyndigheten att utreda införandet av äldrehälsovårdsprogram i hela landet och tillkännager detta för regeringen.

Motivering

Centerpartiet vill öka människors självbestämmande i välfärden. Endast så kan makten flyttas från politiker till patienter, brukare och anhöriga. Den rödgröna regeringens planer på att avskaffa valfrihetsreformer och försvåra för privata utförare i välfärden skulle innebära att klockan vrids tillbaka till en tid då människor saknade möjligheter att påverka sin vård och omsorg. Centerpartiets övertygelse är istället att människor måste få mer – inte mindre – att säga till om när det gäller välfärdens utformning. Därför vill vi genomföra fler reformer för att stärka den enskilda individens inflytande över välfärden.

Äldreboendegaranti

Äldre personer som behöver stöd i hemmet ska ha rätt att själva bestämma vem som ska erbjuda det stödet, oavsett var i landet han eller hon bor. Därför måste landets alla kommuner kunna garantera valfrihet. Man bör även se över möjligheten för personer som är äldre än 85 år att genom en äldreboendegaranti själva få bestämma när det är dags att flytta till ett trygghetsboende eller till ett boende för vård och omsorg. Socialtjänsten måste i sina biståndsbedömningar ta större hänsyn till den oro och ångest som många personer över 85 år kan uppleva.

Förenklad biståndsbedömning

Valfriheten behöver stärkas även vad gäller innehållet i välfärdstjänsterna. Den som idag får rätt till äldreomsorg blir enligt socialtjänstlagen (SOL) beviljad en specifik insats efter biståndsbedömning. En del kommuner har dock börjat titta på modeller som går ut på äldreomsorg utan biståndsbedömning. Ett exempel är Linköpings kommun, där den enskilde kan vända sig direkt till utföraren – privat eller offentlig – för att få en viss insats. Den så kallade ”Linköpingsmodellen” har efter utvärderingar visat sig vara mycket uppskattad av brukarna. Arbetsmodellen strider dock mot nuvarande bestämmelser i SOL. Därför krävs en översyn av SOL utifrån hur det kan bli möjligt för alla kommuner att erbjuda valfrihet för medborgaren över innehållet i äldreomsorgen.

Hälsovård för äldre

I Sverige finns unika system för hälsovård i form av exempelvis barnhälsovård, skolhälsovård och företagshälsovård. Genom detta förebyggande arbete har vi bland världens lägsta mödradödlighet och spädbarnsdödlighet. Kunskapen finns även om hur en god hälsa kan främjas hos äldre, men det är ett område där det saknas nationell samordning. Det finns flera exempel på lokala program där man, med relativt låga kostnader, nått goda resultat.

För att nyttja samhällets gemensamma resurser på bästa sätt föreslår Centerpartiet ett äldrehälsovårdsprogram med förebyggande arbete för äldre. Ett systematiskt förebyggande arbete gagnar både den enskilda individen i form av ökad livskvalitet och hälsa och kan ge stora samhällsvinster. Socialstyrelsen och Folkhälsomyndigheten bör få i uppdrag att ta fram konkreta åtgärder för hur svensk äldrehälsovård kan stärkas.

Anders W Jonsson (C)

Staffan Danielsson (C)

Annika Qarlsson (C)